

Jämsä

JÄMSÄ

Väestön- kehitys

Väestö
ennakkotieto19 192 (↓)
5/2024Syntyneet
ennakkotieto6 (↓)
5/2024Luonnollinen
väestönlisäys
ennakkotieto-20 (↓)
5/2024Väestöennuste
perusuralla15 335 (↓)
2040Väestöllinen
huoltosuhde
perusuralla111,4 (↑)
2040Työikäisten
määrä
perusuralla7 253 (↓)
2040

Väestö- ennuste

Muuttoliike ja asuminen

Kokonais-
nettomuutto
ennakkotieto11 (↓)
5/2024Asuntojen
rakennusluvut
liukuva vuosisumma1 (↓)
4/2024Vanhojen
osakeasuntojen
neliöhinta
€805 (↓)
2023Työttömien osuus
työvoimasta12,1 % (↓)
5/2024Työllisyysaste
20-64 vuotiaat70,2 (←)
3/2024Taloudellinen
huoltosuhde170 (↓)
2022

Työllisyys

Työ- markkinat

Avoimet
työpaikat
kuukauden lopussa131 (↑)
5/2024Työttömät
työnhakijat1 007 (↑)
5/2024Työttömyyden
virta
yli 3kk työttömyyteen57,7 % (↑)
5/2024Aloittaneita
yrityksiä27 (↑)
Q4/2023Yritysten
liikevaihto
milj. €1 266 (↑)
2022Avoimen sektorin
osuus
työpaikoista72,1 % (↓)
2022

Yritys- toiminta

Koulutus- ja hyvinvointi

Korkea-asteen
koulutettuja

12,7 % (↑)
2022

Perustoimeentulon
saajia

3,3 % (←)
6/2024

Peruskoulun 1.
vuosiluokan
oppilaita

136 (↓)
2023

HYTE-kerroin
0-100

66 (↓)
2023

Tulosindikaattoreiden
keskiarvo

53 (↑)
2023

HYTE-lisäosa
tuhatta euroa

361 (↓)
2023

Hyvinvoinnin

ja terveyden
edistäminen

Alue- talous

Keskiansiot

2 784 (↑)
5/2024

Seutukunnan
BKT
€/asukas

34 879 (←)
2021

Työpaikka-
omavaraisuus

97,4 (↓)
2022

Verotulot
milj. €

47,3 (↓)
2023

Valtionosuudet
milj. €

7,1 (↓)
2023

Toimintakate
milj. €

-44,9 (↑)
2023

Kuntatalous:

Tuloslaskelma

Kuntatalous:

Tase

Konsernin
lainakanta
milj. €

37,1 (↓)
2023

Bruttoinvestoinnit
milj. €

5,3 (↓)
2023

Ali- /
yli jäämä
milj. €

1,2 (↑)
2023

Kunnan talousluku
veroprosentteina

2,52 (↑)
2023

Kunnan
talousluvun
sijoitus koko
maassa

101 / 293 (↑)
2023

E erityisen
kuntajako-
selvityksen
kriteereistä täyttyy

1 / 6 (←)
2023

Kuntatalous:

Kuntotesti

Päästö- indikaattorit

Kokonaispäästöt
ALas 1.3, kt CO₂e

116,5 (↓)
2022

Tieliikenteen
päästöt
ALas 1.3, kt CO₂e

39,5 (↓)
2022

Kulutusperustaiset
kokonaispäästöt
asukasta kohden
ALasKulutus 1.0, t CO₂e

10 •
2015

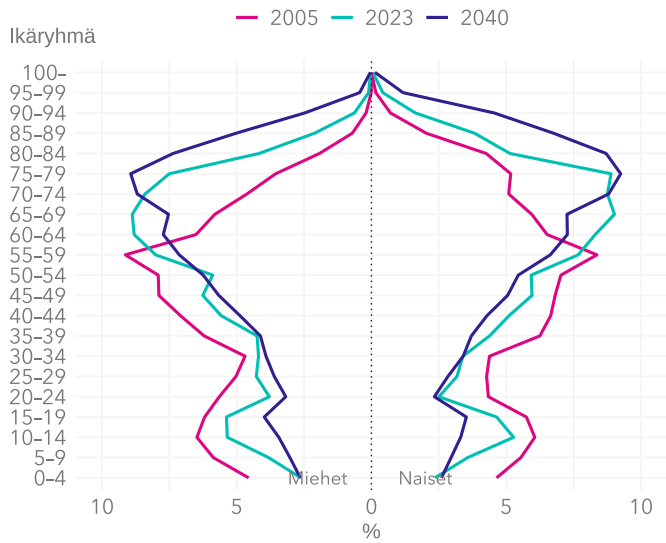

Väestönkehitys

<p>Väestö ennakkotieto</p> <p>19 192</p> <p>-0,4 %</p> <p>5/2024 (muutos vuoden takaiseen)</p>	<p>Syntyneet ennakkotieto</p> <p>6</p> <p>-4</p> <p>5/2024 (kuukausimuutos)</p>	<p>Luonnollinen väestönlisäys ennakkotieto</p> <p>-20</p> <p>-10</p> <p>5/2024 (kuukausimuutos)</p>
---	--	--

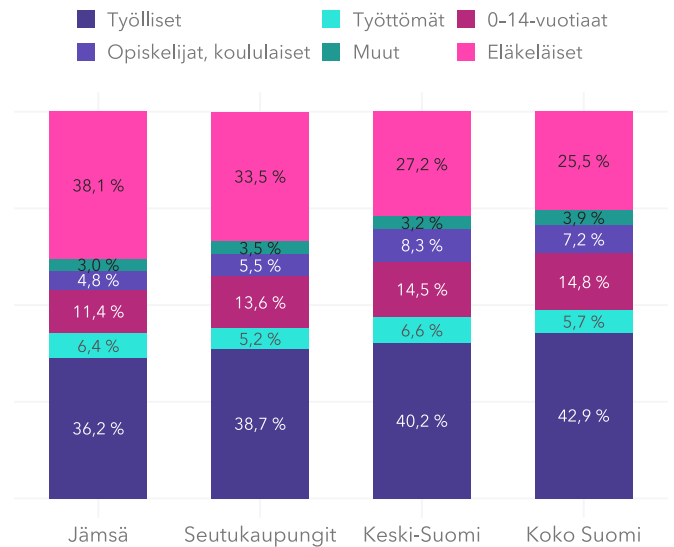
Toukokuussa 2024 väkiluvun ennakkotieto oli **19 192** henkilöä (vuoden alusta +10). Naisia oli tuolloin **985** jokaista tuhatta miestä kohden. Luonnollinen väestönlisäys oli tuolloin **-20** (syntyneitä **6** ja kuolleita **26**). Vuonna 2023 vieraskielisiä oli **3,3 %** väestöstä, ja Keski-Suomen luku oli 4,8 %. Vuonna 2022 taajama-aste oli **74,4 %**, kun Keski-Suomessa luku oli 81,9 %.

Ikärakenne 2005 - 2040

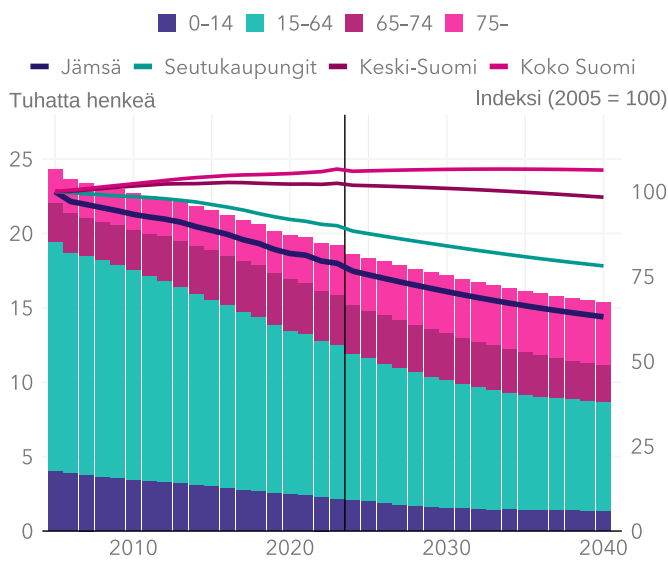
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 26.4.2024.

Toimirakenne 3/2024

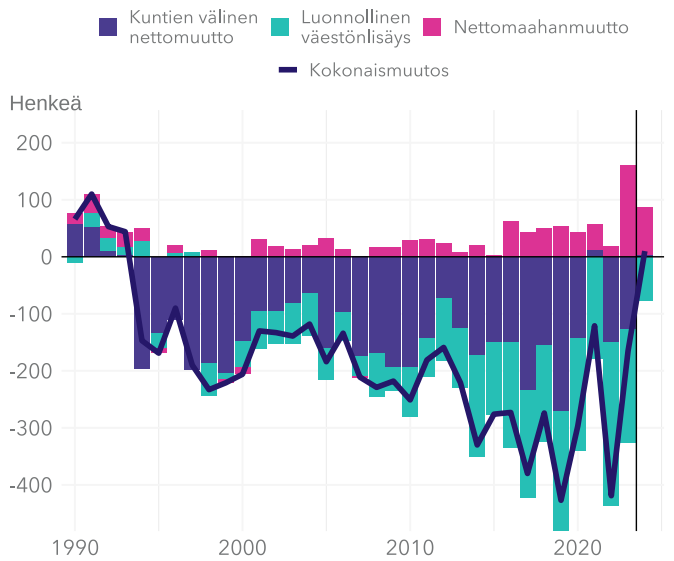
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 28.6.2024.

Väestörakenne- ja ennuste 2005 - 2040

Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 26.4.2024.

Väestönmuutokset 1990 - 5/2024

Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 25.6.2024.

Väestöennuste

Väestöennuste
perusuralla

15 335

-20,7 %

2040 (muutos vuodesta 2022)

Väestöllinen
huoltosuhde
perusuralla

111,4

+32,1 %

2040 (muutos vuodesta 2022)

Työikäisten
määrä
perusuralla

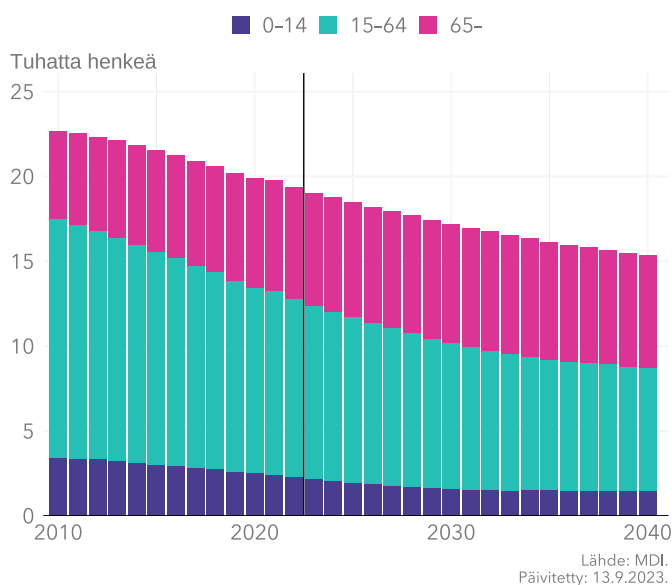
7 253

-30,9 %

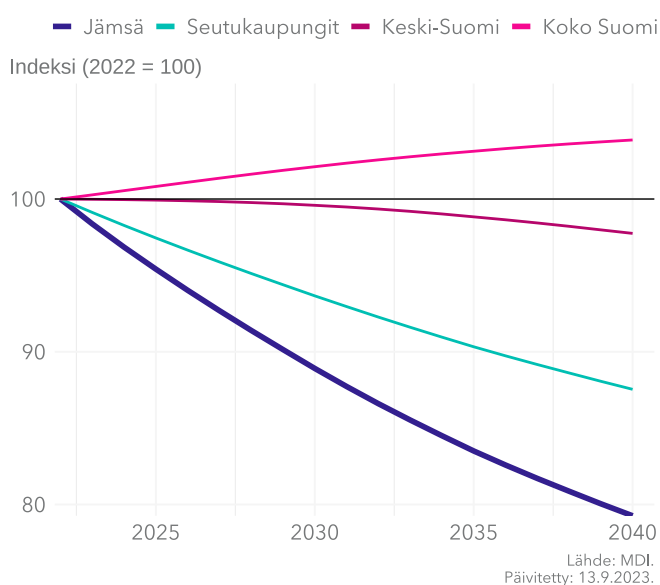
2040 (muutos vuodesta 2022)

Perusuraennusteessa Jämsässä väestö laskee **4 012** henkilöllä vuoteen 2040 mennessä (-20,7 %; Keski-Suomi: -2,3 %). Kaupungistumisskenaariossa samalla aikavälillä väestö laskee **4 605** henkilöllä (-23,8 %; Keski-Suomi: -3,6 %) ja hajautumisskenaariossa laskee **3 474** henkilöllä (-18 %; Keski-Suomi: -2,3 %), sekä kansainvälistymisskenaariossa laskee **3 766** henkilöllä (-19,5 %; Keski-Suomi: +0,1 %).

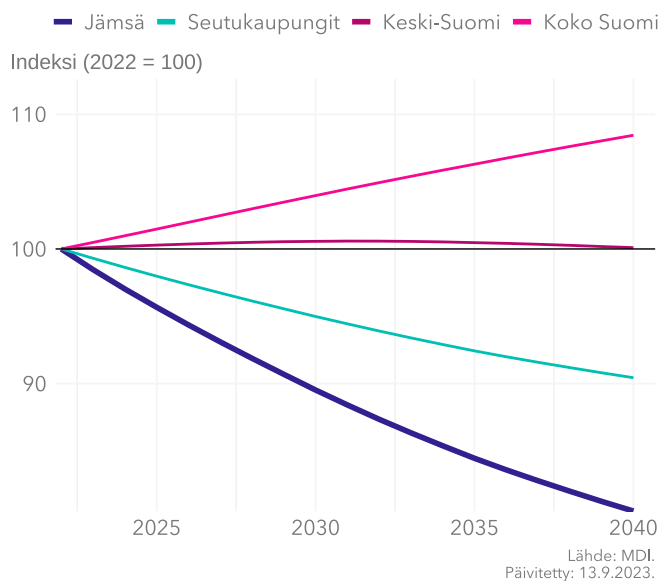
Perusura ikäryhmittäin 2010 - 2040

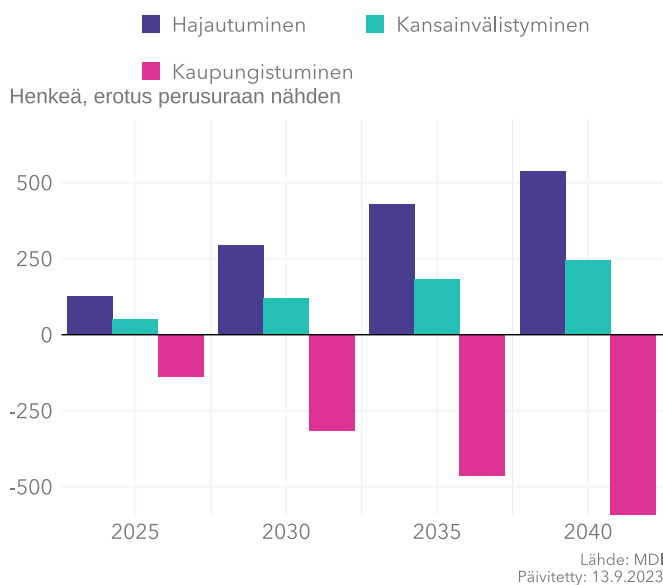
Perusura 2022 - 2040

Kansainvälistyvän Suomen skenaario 2022 - 2040

Väestöennusteen skenaariot 2025 - 2040

Muuttoliike ja asuminen

Kokonaisnettomuutto
ennakkotieto

11

-3

5/2024 (kuukausimuutos)

Asuntojen rakennusluvut
liukuva vuosisumma

1

-80 %

4/2024 (vuosimuutos)

Vanhojen osakeasuntojen
neliöhinta

€

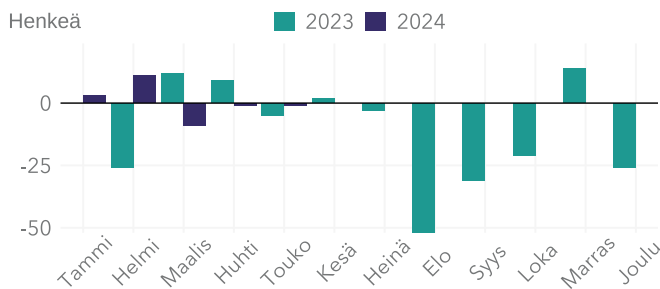
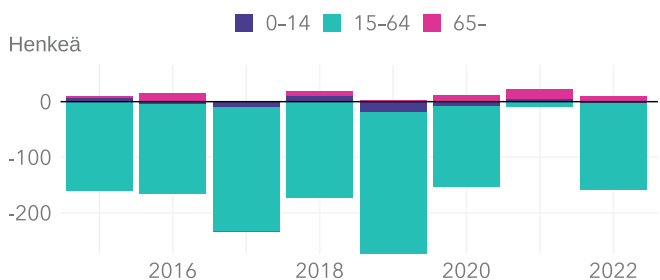
805

-6,8 %

2023 (vuosimuutos)

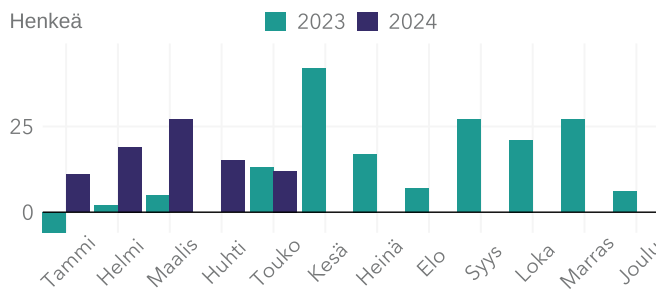
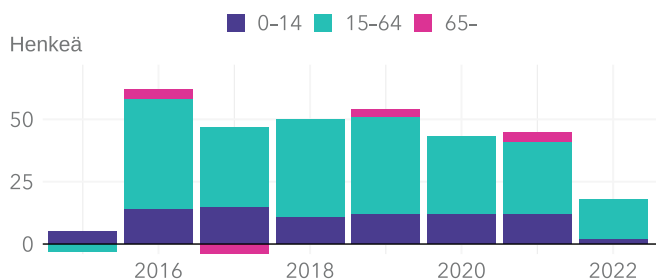
Vuonna 2023 Jämsästä muutettiin eniten **Pirkanmaalle**. Nettomuutossa kunnista suurin voitto oli **Hankasalmelta** ja suurin tappio oli **Tampereelle**. Maakunnista suurin voitto oli **Keski-Pohjanmaalta** ja suurin tappio oli **Pirkanmaalle**. Samana vuonna suurin muuttovoitto oli **0-4-vuotiaat** (19 henkeä) ja suurin muuttotappio oli **20-24-vuotiaat** (58 henkeä). Asuinkunnassaan työssäkäyvien osuus oli vuonna 2022 **77,5 %**.

Maan sisäinen nettomuutto 2014 - 2024

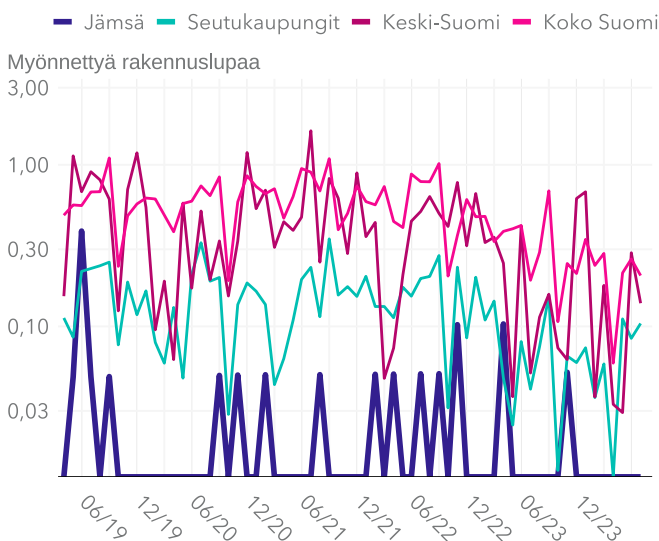
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 25.6.2024.

Nettomaahanmuutto 2004 - 2024

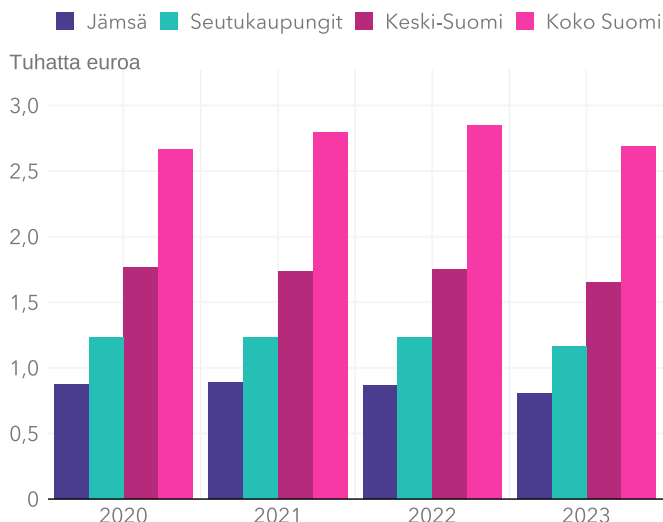
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 25.6.2024.

Myönnettyt asuntojen rakennusluvut tuhatta asukasta kohden 2019 - 2024

Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 18.6.2024.

Vanhojen osakeasuntojen neliöhinta 2020 - 2023

Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 3.5.2024.

Työllisyys

Työttömien osuus
työvoimasta

12,1 %

-0,8 %-yks.

5/2024 (kuukausimuutos)

Työllisyysaste
20-64 vuotiaat

70,2

0 %-yks.

3/2024 (kuukausimuutos)

Taloudellinen
huoltosuhde

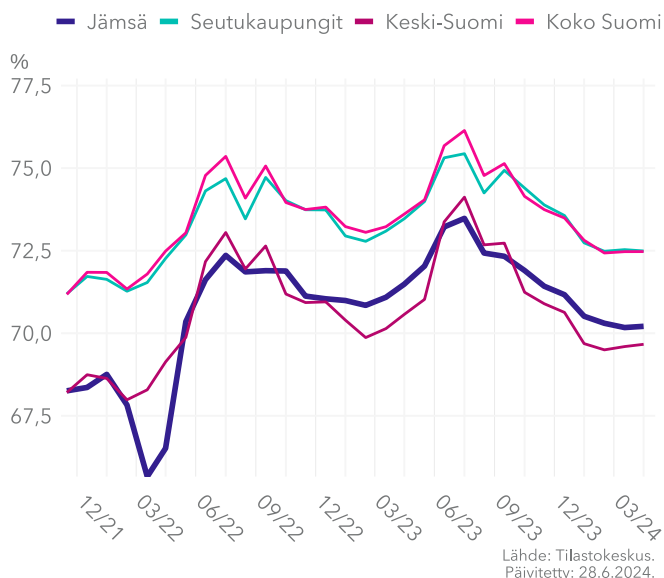
170

-3,9 %

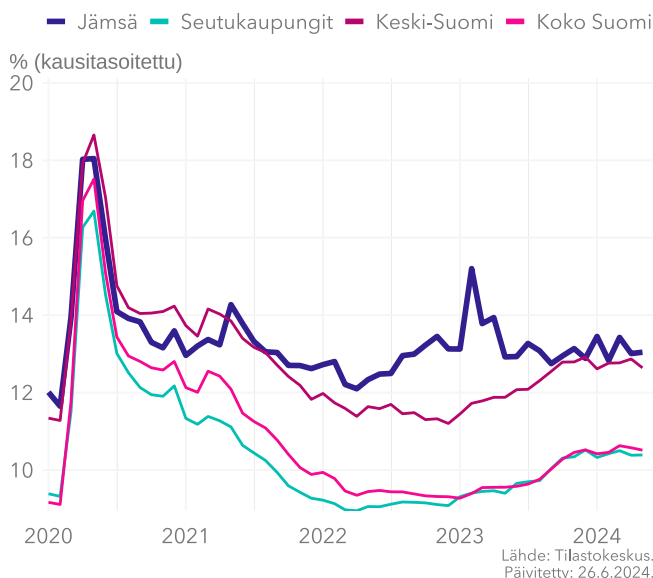
2022 (vuosimuutos)

Vuonna 2022 Jämsässä oli 6 978 työpaikkaa, ja luku laski 0,3 % edellisvuoteen nähden. Nuorisotyöttömyyden aste oli vuonna 2023 16,5 %. Yhtäjaksoisesti 12 kk tai pidempään työttömänä olleita oli toukokuussa 2024 4,2 %. Laaja työttömyysaste, joka kattaa työttömät ja palveluiden piirissä olevat yhteenlaskettuna on tuolloin 17,8 %.

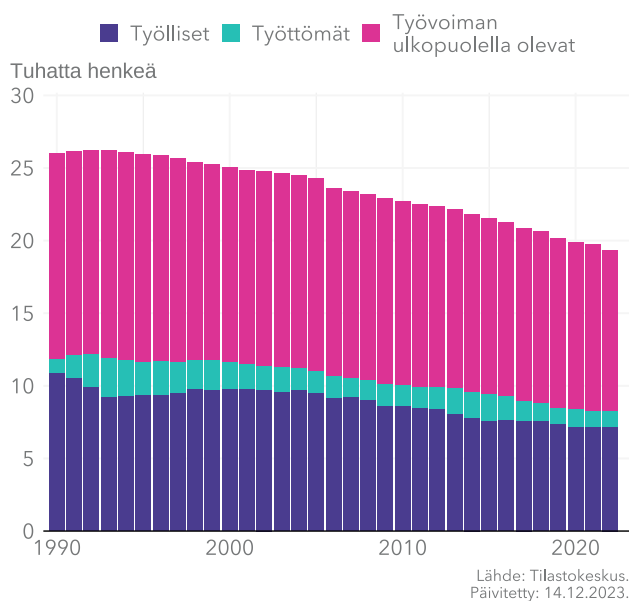
Työllisyysaste, 20-64 vuotiaat 2021 - 2024

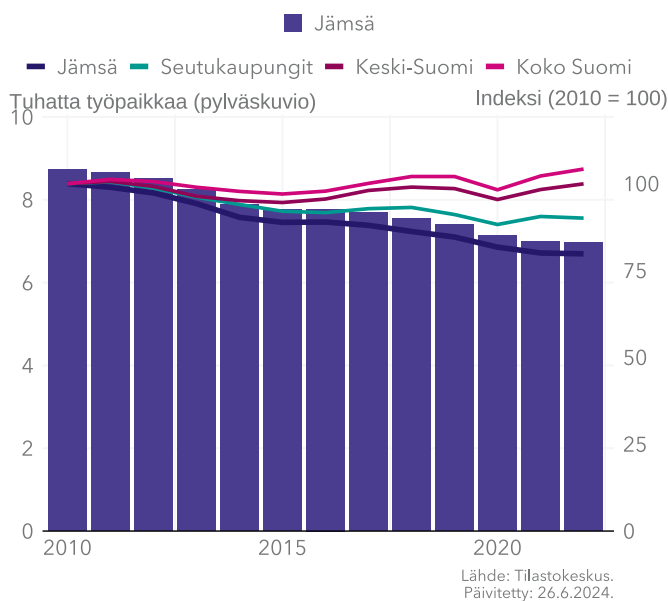
Työttömien osuus työvoimasta 2020 - 2024

Työllisyysrakenne 1990 - 2022

Työpaikkakehitys 2010 - 2022

Työmarkkinat

Avoimet työpaikat
kuukauden lopussa

131

+23,6 %

5/2024 (muutos vuoden takaiseen)

Työttömät työnhakijat

1 007

+1 %

5/2024 (muutos vuoden takaiseen)

Työttömyyden virta
yli 3kk työttömyyteen

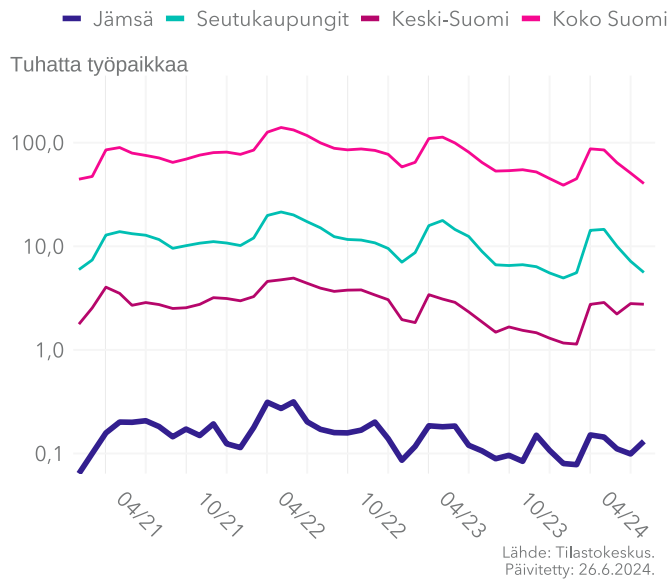
57,7 %

+34,9 %-yks.

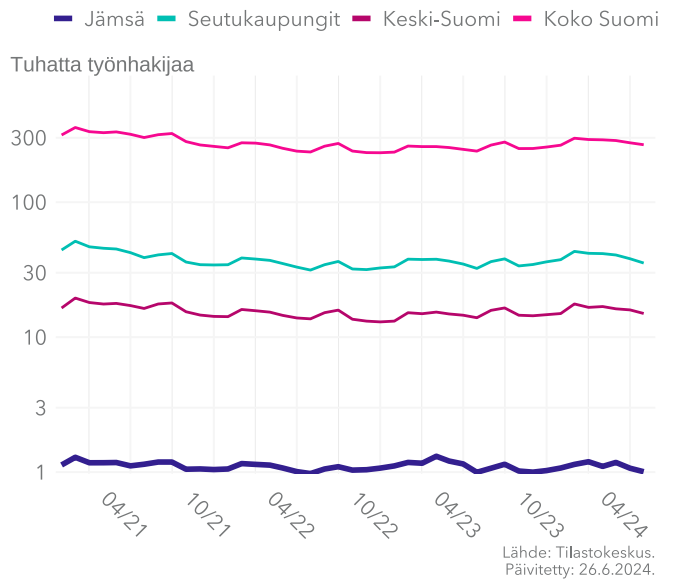
5/2024 (muutos vuoden takaiseen)

Toukokuussa 2024 Jämsässä **uusia avoimia työpaikkoja** oli 126, ja määrä kasvoi 20 % vuoden takaiseen verran. Keski-Suomessa vastaava luku oli 1 793, ja luku laski 18,4 %. Tuolloin **aktiivointiaste** oli 32,2 % ja alle 25-vuotiailla 37,8 %, kun koko Keski-Suomen aktiivointiaste oli 31,9 % ja alle 25-vuotiailla 29,2 %. Tuolloin **ulkomaalaisia työttömiä työnhakijoita** oli 114, ja määrä kasvoi 8,6 % vuoden takaiseen verran. Keski-Suomen luku oli 1 440, ja määrä kasvoi 15,8 %.

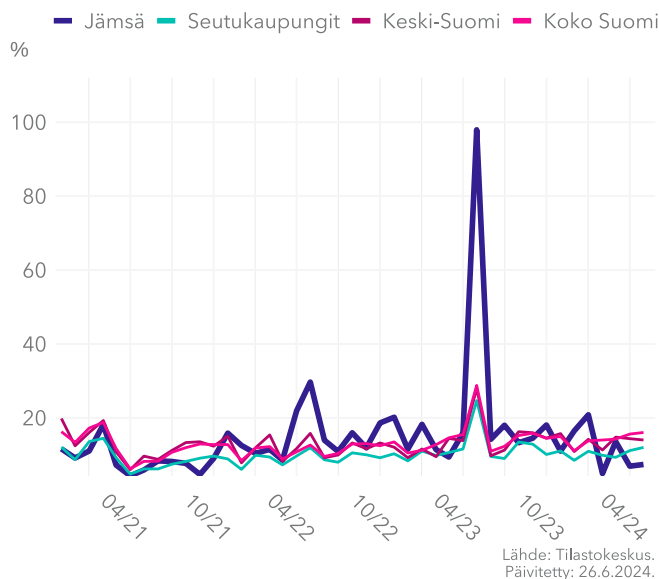
Avoimet työpaikat kuukauden lopussa 2020 - 2024

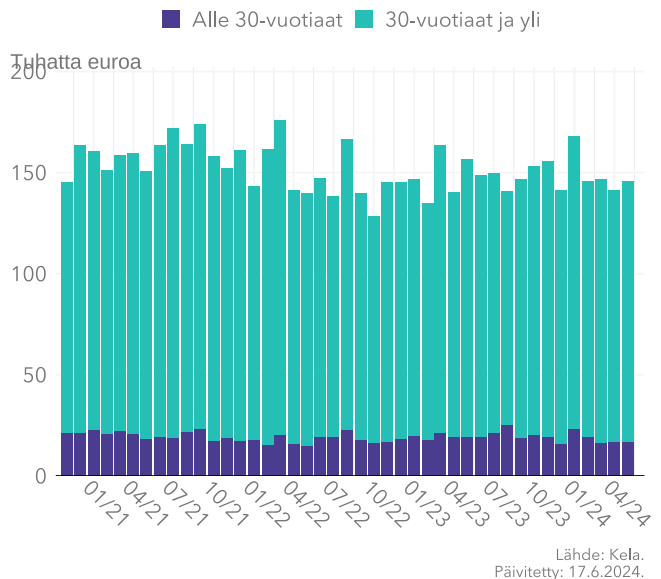
Työttömät työnhakijat 2020 - 2024

Työttömyyden virta yli 12kk työttömyyteen 2020 - 2024

Jämsän osuus kunnan osarahoittamasta työmarkkinatuesta 2020 - 2024

Yritystoiminta

Aloittaneita
yrityksiä

27

+3

Q4/2023 (kvartaalimuutos)

Yritysten
liikevaihto
milj. €

1 266

+7 %

2022 (vuosimuutos)

Avoimen sektorin osuus
työpaikoista

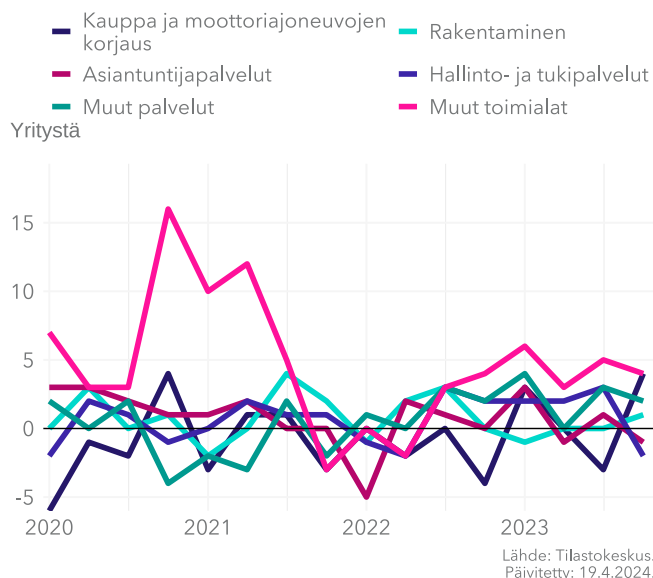
72,1 %

-0,2 %-yks.

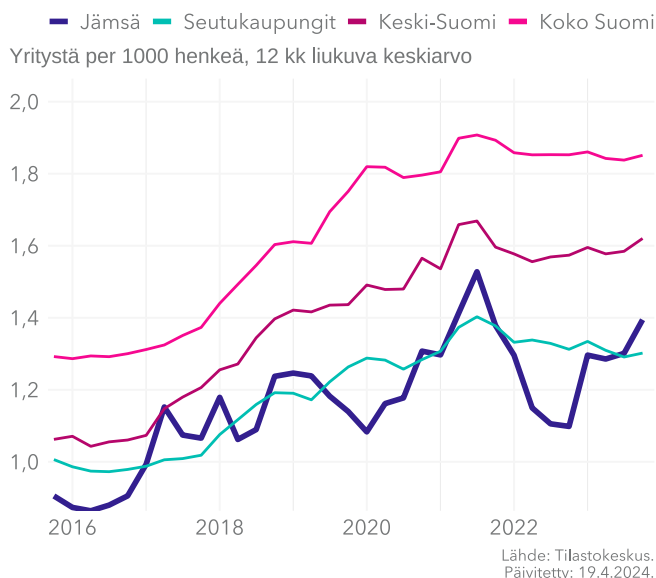
2022 (vuosimuutos)

Kesäkuussa 2024 saatavan tiedon mukaan yritysten toimipaikkoja oli **1 331**. Suurin ala toimipaikkojen määrän perusteella oli erikoistunut rakennustoiminta. Toimipaikoista **87 %** oli alle 5 henkilön, **7 %** oli 5-9 henkilön, ja **6 %** oli 10 tai useamman henkilön toimipaikkoja. Uusia aloittaneita yrityksiä oli vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä **27** (muutos edellisvuoteen **+35 %**) ja lopettaneita **19** (muutos edellisvuoteen **+18,8 %**). Vuonna 2022 avoimen sektorin osuus työpaikoista oli Suomen **121. suurin**.

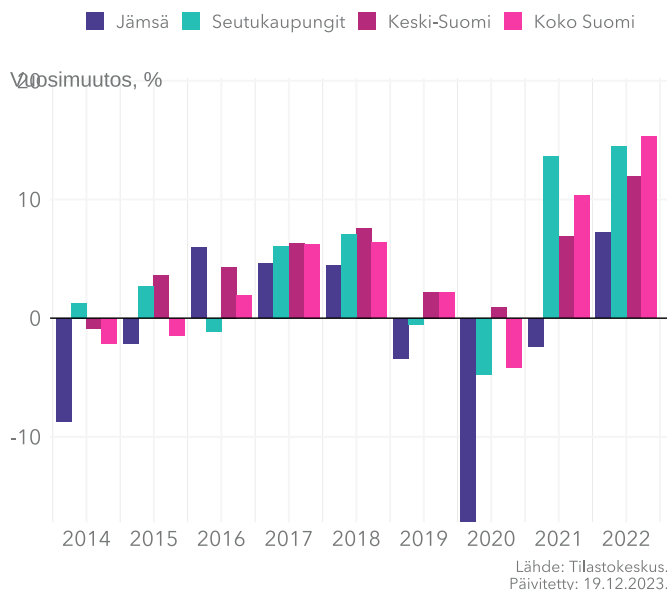
Elinkeinorakenteen muutokset 2020 - 2023

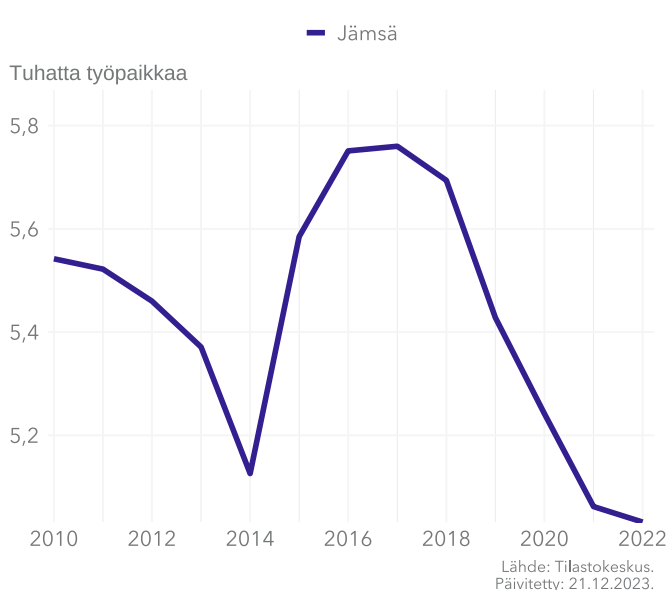
Aloittaneita yrityksiä 2015 - 2023

Yritysten liikevaihdon kehitys 2014 - 2022

Avoimen sektorin työpaikat 2010 - 2022

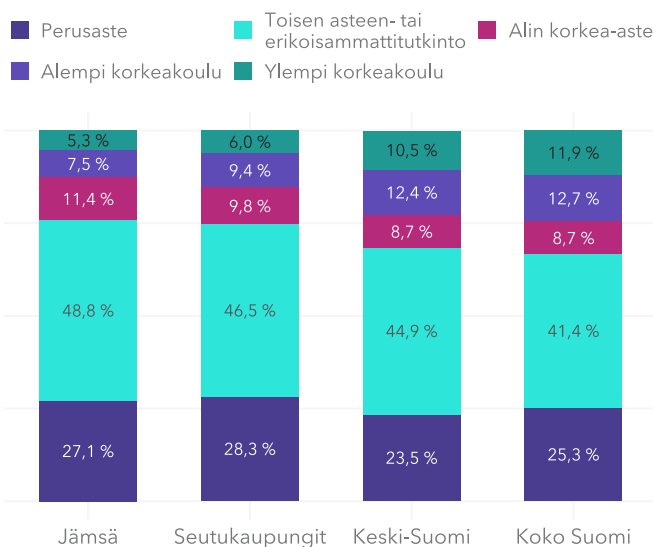

Koulutus- ja hyvinvointi

Korkea-asteen koulutettuja 12,7 % +0,3 %-yks. 2022 (vuosimuutos)	Perustoimeentulon saajia 3,3 % 0 %-yks. 6/2024 (kuukausimuutos)	Peruskoulun 1. vuosiluokan oppilaita 136 -14,5 % 2023 (vuosimuutos)
---	--	--

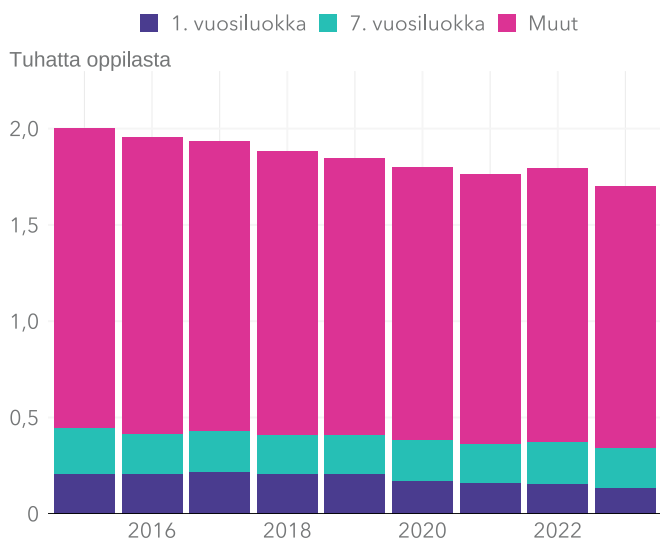
Vain perusasteen suorittaneita Jämsässä oli vuonna 2022 **27,1 %** väestöstä, kun Keski-Suomessa vastaava luku oli 23,5 %. Vuonna 2023 **12,7 %:sta** alle 18-vuotiaasta lapsesta oli tehty lastensuojeluilmoitus. Luku kasvoi **8,5 %** edellisvuoteen nähden. Samana vuonna 18-vuotiaita tai nuorempia oli **14,7 %** väestöstä, kun Keski-Suomessa osuus oli 18,1 %. Varhaiskasvatukseen osallistui vuonna 2022 yhteensä **509** 6-vuotiaasta ja sitä nuorempaa lasta, joka kattoi **67,7 %** ikäryhmästä (koko Suomessa 67,3 %).

Väestö koulutusasteen mukaan 2022

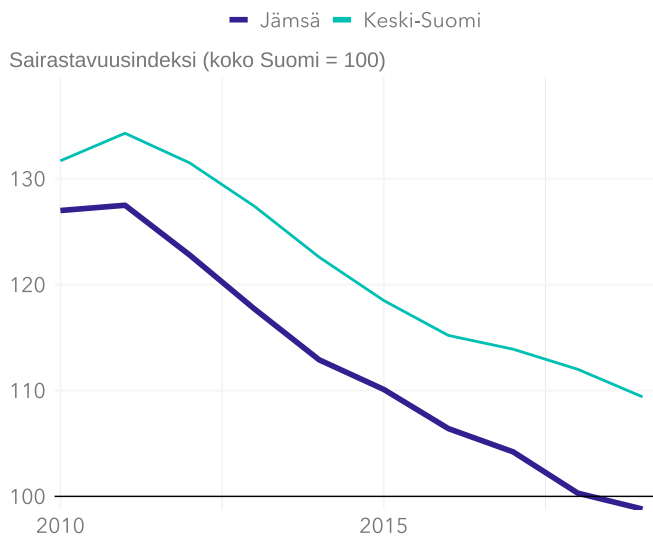
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 24.10.2021.

Peruskoululaisten määrä 2015 - 2023

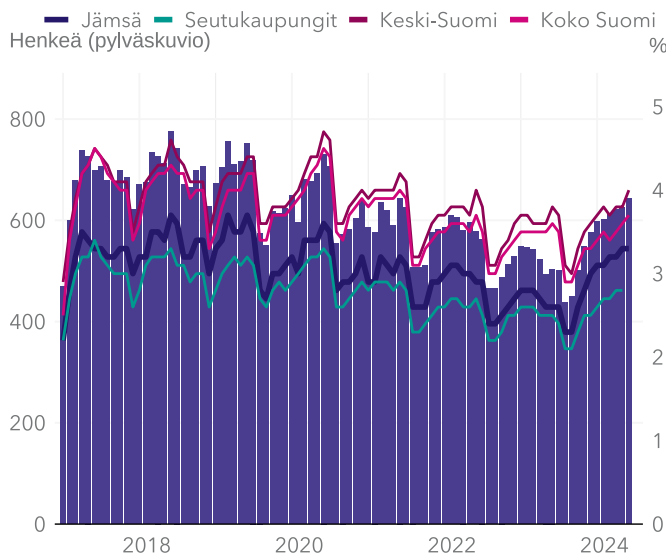
Lähde: Tilastokeskus. Päivitetty: 4.4.2024.

Sairastavuusindeksi 2010 - 2019

Lähde: THL. Päivitetty: 25.4.2022.

Perustoimeentulon saajat ja saajien osuus väestöstä 2017 - 2024

Lähde: Kela. Päivitetty: 8.7.2024.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

HYTE-kerroin
0-100

66

17. suurin

2023 (sijoitus 47:sta)

Tulosindikaattoreiden
keskiarvo

53

13. pienin

2023 (sijoitus 36:sta)

HYTE-lisäosa
tuhatta euroa

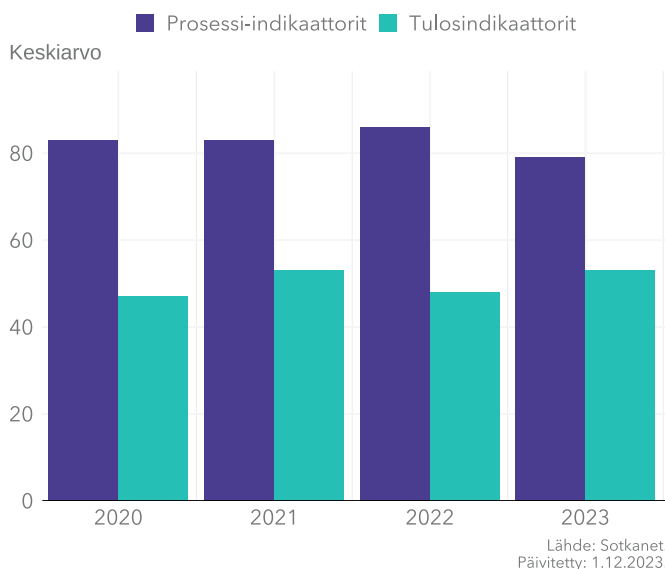
361

-3,8 %

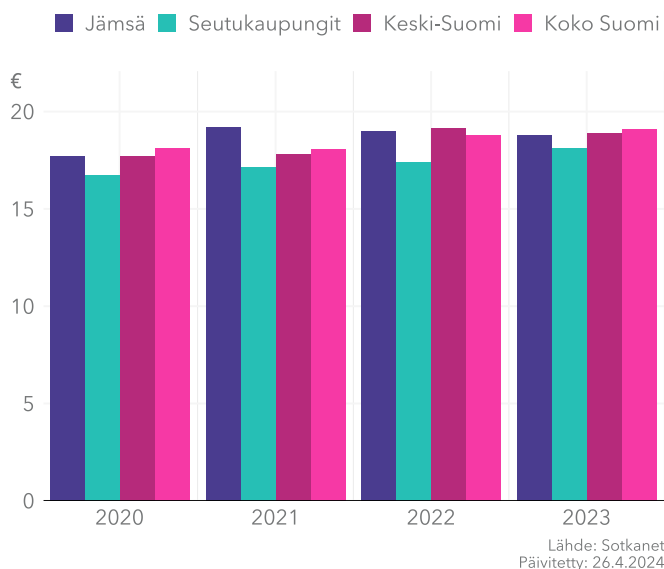
2023 (vuosimuutos)

Vuonna 2023 Jämsän hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin oli 66/100 ja laski 1 pistettä edellisvuoteen nähden (kuntien heikoin arvo oli 28 pistettä ja paras 83 pistettä). Tällä pistemäärällä Jämsän saamien HYTE-eurojen kokonaismäärä oli 361 000 euroa, ja määrä laski 14 200 euroa edellisvuoteen nähden. Lisäosan suuruus määräytyy tulosindikaattoreista, joiden keskiarvo oli 53/100 ja prosessi-indikaattoreista, joiden keskiarvo oli 79/100.

Prosessi- ja tulosindikaattoreiden kehitys 2020 - 2023

Hyte-kerroin asukasta kohden 2020 - 2023

Tulosindikaattorit 2022 - 2023

	Arvo	Skaalattu arvo (0-100)	Muutos (skaalattu)
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi 8. ja 9. luokan oppilaista, %	25,3	62	28
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, määrä	245,0	64	23
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, %	8,5	46	1
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, %	2,3	46	-3
Ylipaino 8. ja 9. luokan oppilaista, %	20,5	49	-7
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, %	9,5	53	-11

Lähde: Sotkanet.
Päivitetty: 8.5.2024.

Prosessi-indikaattorit 2022 - 2023

	Arvo	Muutos
Liikuntavälitunnit	88	1
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	100	0
Kohdennetut liikumisryhmät lapsille ja nuorille	100	0
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	100	0
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	100	0
Kuntalaisten elintapojen raportointi	100	0
Kunnan palveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja	100	0
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	100	0
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	100	0
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	100	0
Oppilaiden poissaolot	100	0
Vaikutusten ennakoarviointi (EVA)	0	0
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	0	0
Kouluruokailuositus	4	-96
Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyistä	0	-100

Lähde: Sotkanet.
Päivitetty: 19.6.2024.

Aluetalous

Keskiansiot

2 784

+7,1 %

5/2024 (muutos vuoden takaiseen)

Seutukunnan BKT

€/asukas

34 879

0 %

2021 (vuosimuutos)

Työpaikkaomavaraisuus

97,4

-0,7 %

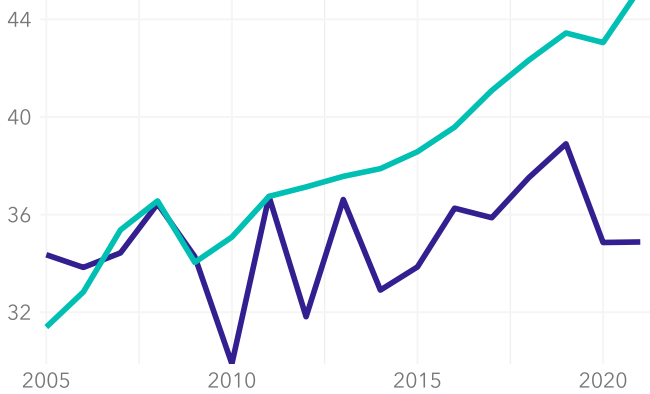
2022 (vuosimuutos)

Jämsän verotulot olivat vuonna 2022 **91,1 milj. euroa** ja verotulo laski **1,7 %** edellisvuoteen nähden, kun Keski-Suomessa vastaava luku kasvoi 2,8 %. Jämsän työpaikkaomavaraisuus, eli alueen väestön ja työpaikkojen välinen suhde oli samana vuonna **97,4 %**. Vuonna 2024 Jämsän kunnallisveroaste on **9,4 %**, joka on Suomen **20. suurin** (/46). Vuonna 2022 tuloeroja kuvaava Gini-kerroin oli **23,9** ja laski 0,4 % edellisvuoteen nähden, kun Keski-Suomen luku oli **26,7** ja laski 1,1 %.

BKT asukasta kohden 2005 - 2021

— Jämsän seutukunta — Koko Suomi

Tuhatta euroa

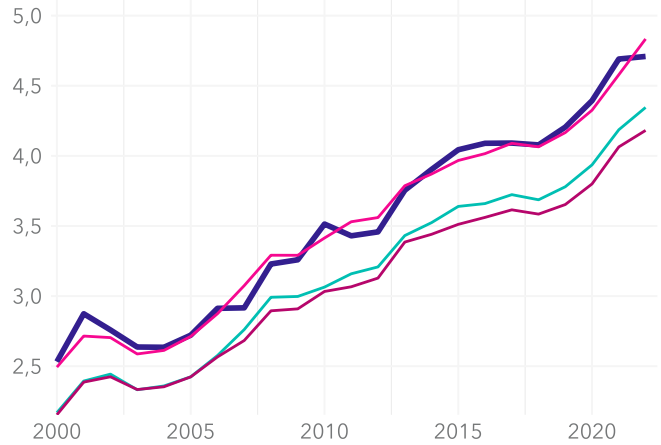

Lähde: Tilastokeskus.
Päivitetty: 29.11.2023.

Verotulot asukasta kohden 2000 - 2022

— Jämsä — Seutukaupungit — Keski-Suomi — Koko Suomi

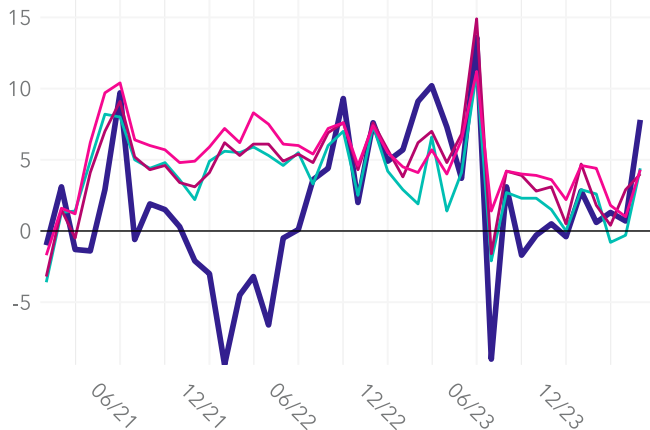
Tuhatta euroa/asukas

Lähde: Valtiokonttori ja Tilastokeskus.
Päivitetty: 22.9.2023.

Palkkasumma 2020 - 2024

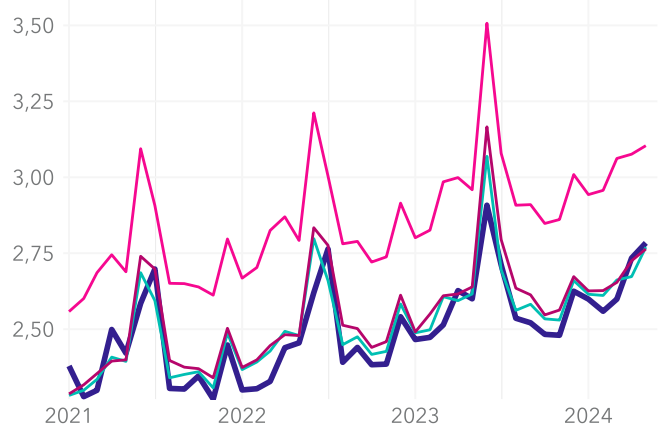
— Jämsä — Seutukaupungit — Keski-Suomi — Koko Suomi
%-muutos vuoden takaiseen

Lähde: Verohallinto.
Päivitetty: 20.6.2024.

Keskiansiot 2021 - 2024

— Jämsä — Seutukaupungit — Keski-Suomi — Koko Suomi
Tuhatta euroa

Lähde: Verohallinto.
Päivitetty: 20.6.2024.

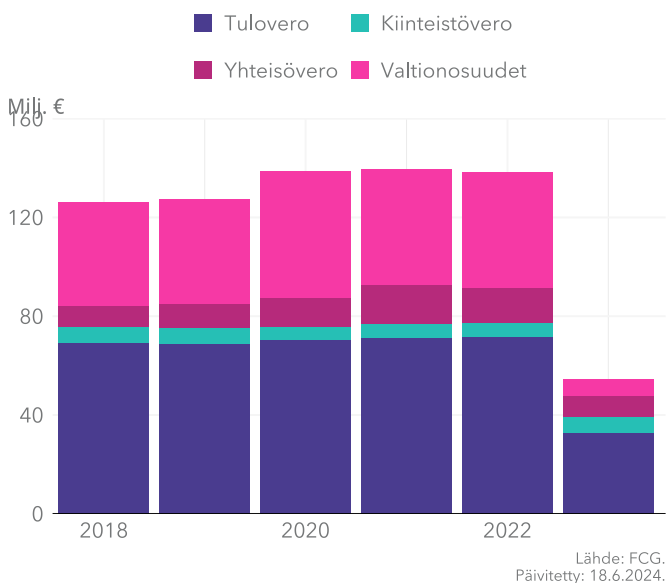

Kuntatalous: Tuloslaskelma

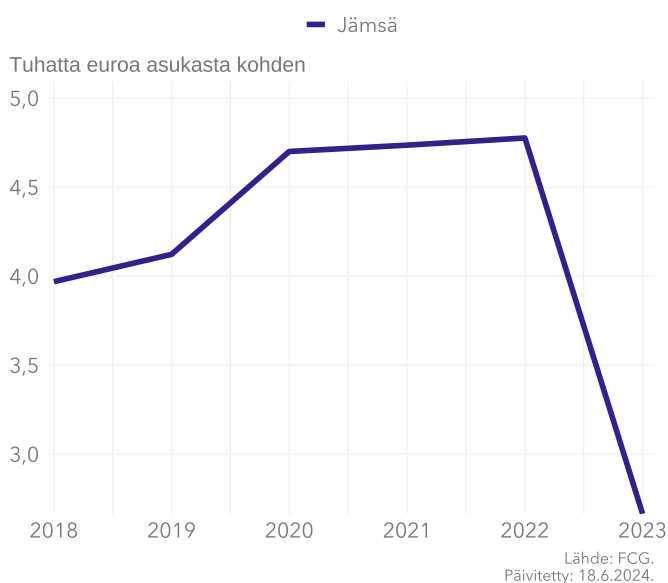
Verotulot milj. € 47,3 -43,8 milj. € 2023 (vuosimuutos)	Valtionosuudet milj. € 7,1 -40,2 milj. € 2023 (vuosimuutos)	Toimintakate milj. € -44,9 +93,1 milj. € 2023 (vuosimuutos)
---	---	---

Vuonna 2023 Jämsän vakioitu verorahoitus yhteensä oli **2 666** euroa per asukas ja sijoitus oli 233 / 293. Samana vuonna toimintakate oli **-2 342** euroa per asukas ja sijoitus oli 44 / 293. Samana vuonna vuosikate vakioiduilla verotuloilla oli **310** euroa per asukas ja sijoitus oli 210 / 293.

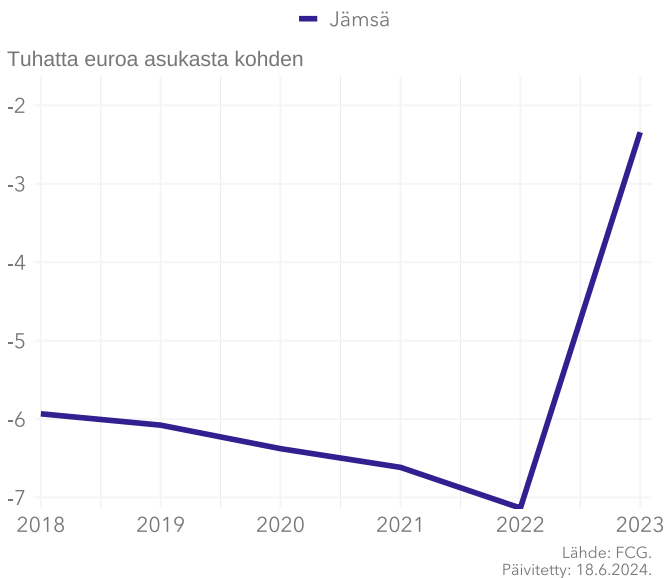
Verorahoituksen kehitys 2018 - 2023

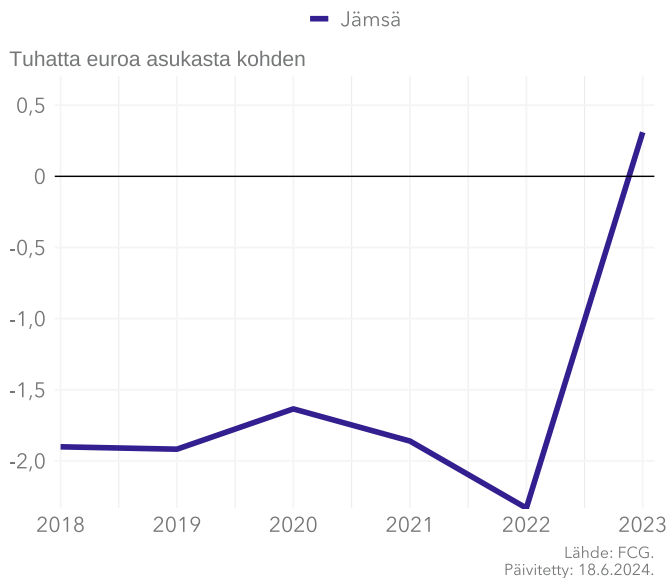
Vakioitu verorahoitus 2018 - 2023

Toimintakate 2018 - 2023

Vuosikate vakioiduilla verotuloilla 2018 - 2023

Kuntatalous: Tase

Konsernin
lainakanta
milj. €

37,1

-13,1 milj. €
2023 (vuosimuutos)

Bruttoinvestoinnit
milj. €

5,3

-1,4 milj. €
2023 (vuosimuutos)

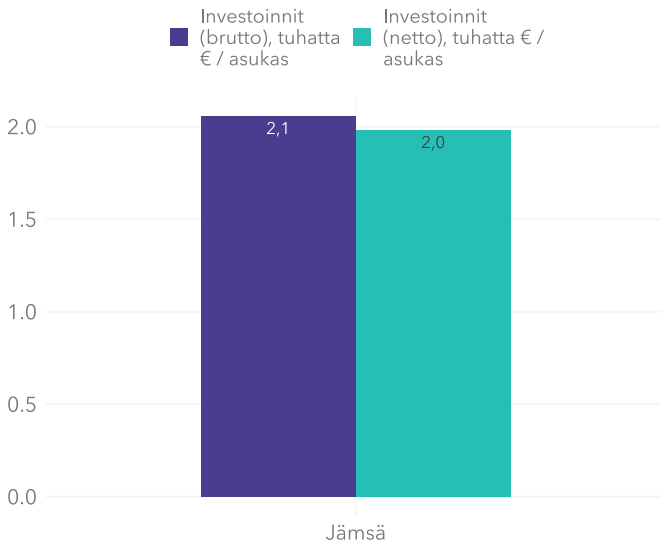
Ali- /
ylijäämä
milj. €

1,2

+8,7 milj. €
2023 (vuosimuutos)

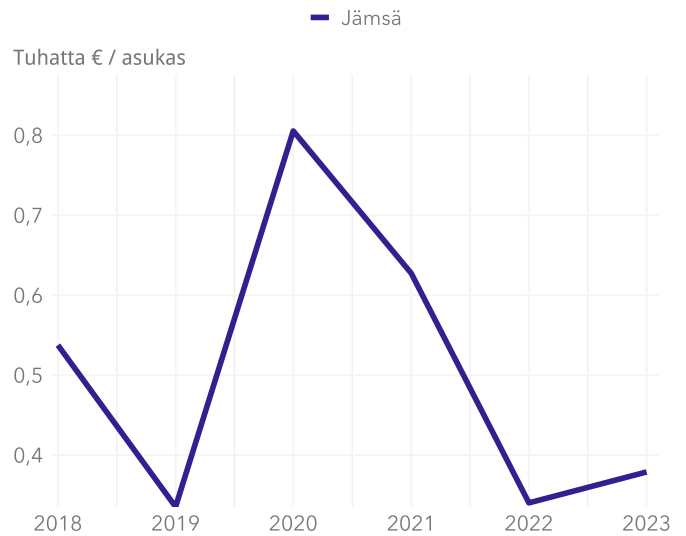
Vuonna 2023 Jämsän lainakanta oli **1 436** euroa per asukas ja tällä sijoitus oli 58 / 293. Samana vuonna konsernin lainakanta oli **1 934** euroa per asukas ja sijoitus oli 52 / 293. Bruttoinvestoinnit aikavälillä 2019-2023 oli **1 740** euroa per asukas ja sijoitus 232 / 293. Samana vuonna kumulatiivinen ylijäämä oli **272** euroa per asukas ja tällä sijoitus oli 260 / 293.

Investoinnit Summa 2018-01-01 - 2023-01-01

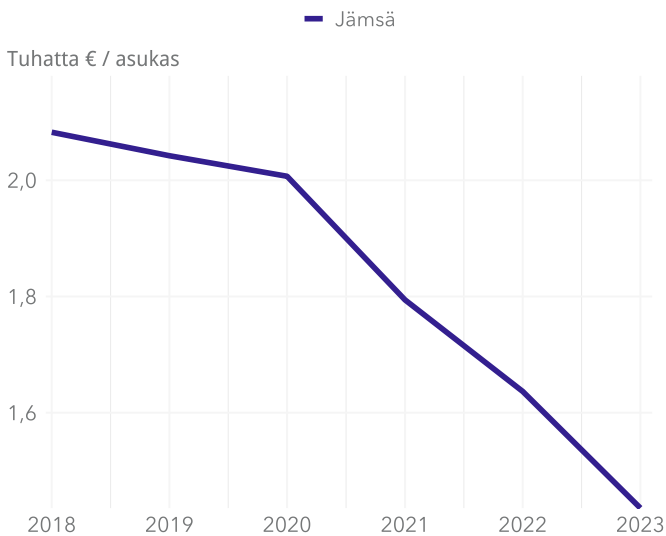
Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Rahavarat 2018 - 2023

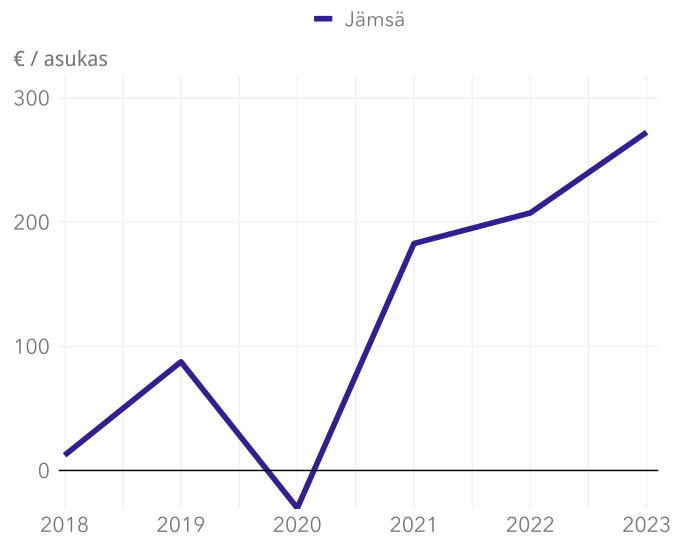
Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Emokunnan lainakanta 2018 - 2023

Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Kumulatiivinen ali- / ylijäämä 2018 - 2023

Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Kuntatalous: Kuntotesti

Kunnan talousluku
veroprosentteina

2,52

+2,62

2023 (vuosimuutos)

Kunnan talousluvun
sijoitus koko maassa

101 / 293

+114

2023 (vuosimuutos)

Erityisen
kuntajakoselvityksen
kriteereistä täyttyy

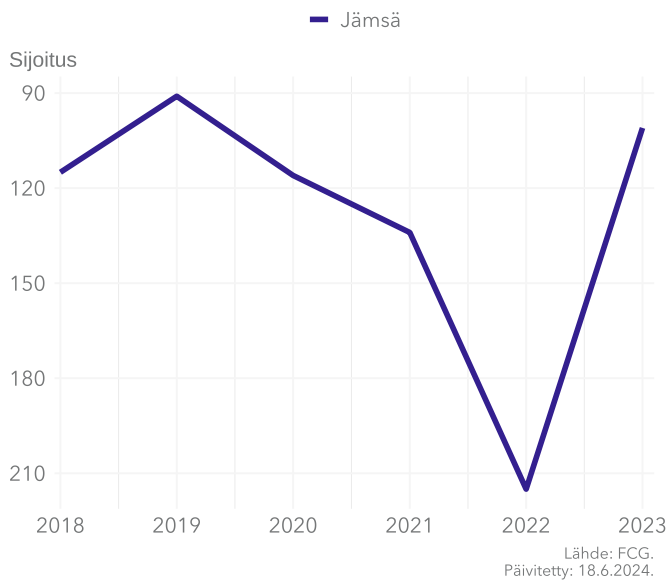
1 / 6

0

2023 (vuosimuutos)

Jämsän talousluvun sijoitus oli vuonna 2023 Suomessa **101 / 293** ja sijoittuu talousluvulla tarkasteltuna kuntien **2.** neljännekseen. Talousluku oli samana vuonna **2,5**, mikä kuvaa tuloveroprosenteiksi muutettuna kunnan vuotuisen laskennallisen rahavirran suhteessa muihin kuntiin. Erityisen kuntajakoselvityksen kuudesta kriteeristä täyttyi samana vuonna Jämsässä **1** (Keski-Suomen keskiarvo NA).

Talousluvun sijoituksen kehitys 2018 - 2023

Erityisen kuntajakoselvityksen kriteerit 2021 - 2023

	2021	2022	2023	Täyttykö kriteerit 2022 – 2023
Konsernin ali-/ylijäämä, kumulatiivinen € / as	627,2	149,8	236,2	Ei täyty
Kunnan ali-/ylijäämä, € / as	203,0	-181,6	335,6	Ei täyty
Konsernitulos- laskelman vuosikate / poistot	1,0	0,3	1,2	Ei täyty
Konsernilainojen + vuokravastuiden ylitys keskimääräisestä	-0,6	-0,7	-0,7	Ei täyty
Konsernitilin- päätöksen laskennallinen lainanhoitokate	1,9	0,6	2,9	Ei täyty
Tuloveroprosentin ero keskimääräiseen	97,1	99,3	103,7	Täyttyy

Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Talousluvun top 10 2023

	Sijoitus	Talousluku
Koski TI	1	13,5
Tervola	2	10,5
Kittilä	3	10,3
Puumala	4	9,5
Pyhäjoki	5	9,4
Siikainen	6	9,3
Enonkoski	7	9,2
Kivijärvi	8	8,9
Hirvensalmi	9	8,5
Helsinki	10	8,4
Jämsä	101	2,5

Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Talousluvun osatekijät 2023

	Talousluku	Sijoitus
Harkinnanvaraisen valtionosuuden vaikutus	0,3	19
Kiinteistöveroprosenttien erotus keskimääräisiin veroprosentteihin	0,2	34
Nettolainakanta 8 vuoden lyhennysaikataululla	-0,4	82
Tuloveroprosentin erotus maan keskitasoon	0,1	88
Vuosikate	2,3	191

Lähde: FCG.
Päivitetty: 18.6.2024.

Päästöindikaattorit

Kokonaispäästöt
ALas 1.3, kt CO₂e

116,5
-8 %

2022 (vuosimuutos)

Tieliikenteen päästöt
ALas 1.3, kt CO₂e

39,5
-5,1 %

2022 (vuosimuutos)

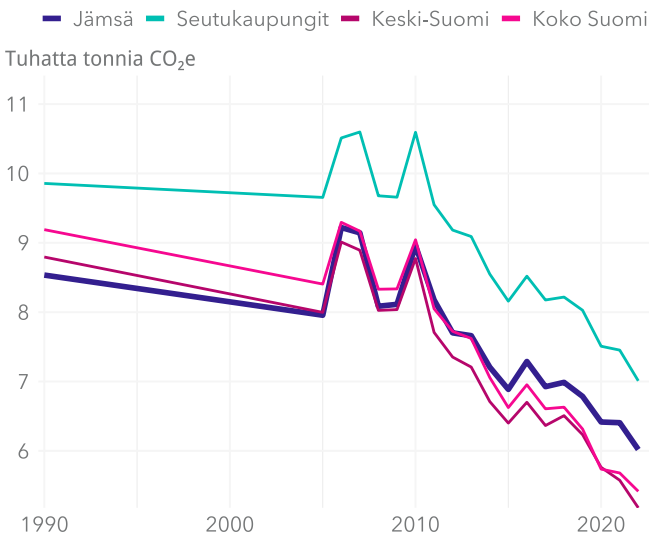
Kulutusperustaiset kokonaispäästöt asukasta kohden
ALasKulutus 1.0, t CO₂e

10
- %

2015 (vuosimuutos)

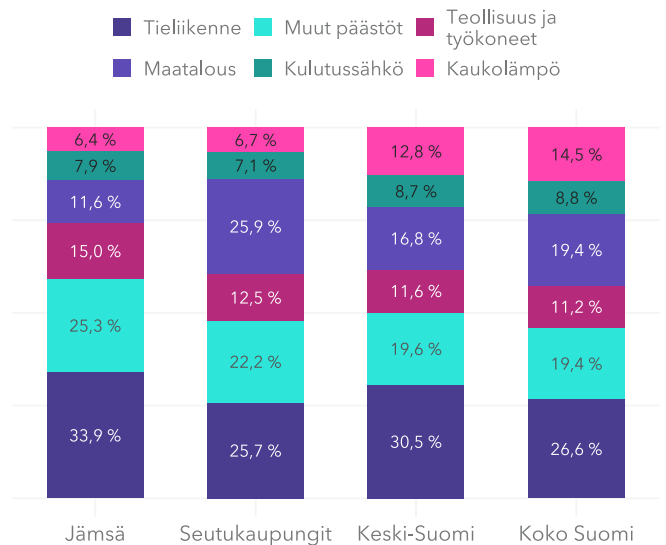
Vuonna 2022 Jämsän kokonaispäästöt olivat **116,5 kilotonnia CO₂e**. Suhteutettuna asukasluvuun päästöt olivat **6 tonnia CO₂e**. Arvo laski **29,5 %** vuoteen 2010 nähden. Vuonna 2015 kulutukseen perustuvat päästöt olivat **10 tonnia CO₂e** asukasta kohden, kun Keski-Suomen vastaava luku oli 9,8 tonnia. Kotitalouksien päästöt vastasivat **82,5 %** koko alueen kulutusperusteisista päästöistä, kun Keski-Suomesa luku oli 82,5 %. Jämsän asukkaiden suurin päästölähde oli asuminen.

Kokonaispäästöt asukasta kohden 1990 - 2022

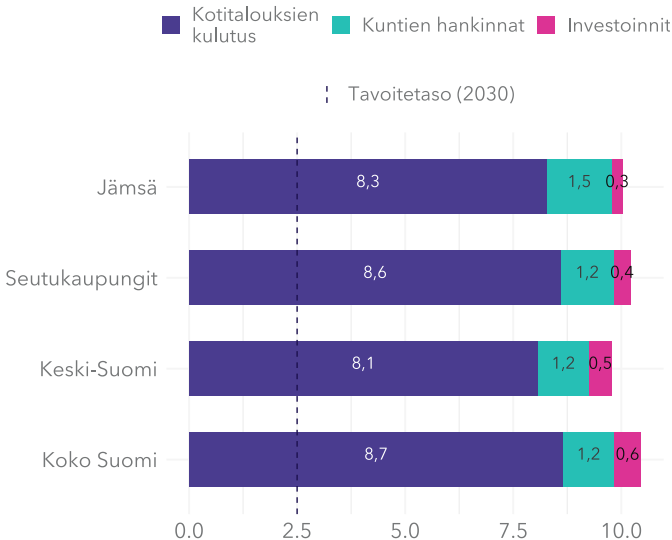
Lähde: Suomen ympäristökeskus. Päivitetty: 13.6.2024.

Kokonaispäästöjen suurimpien sektoreiden jakauma 2022

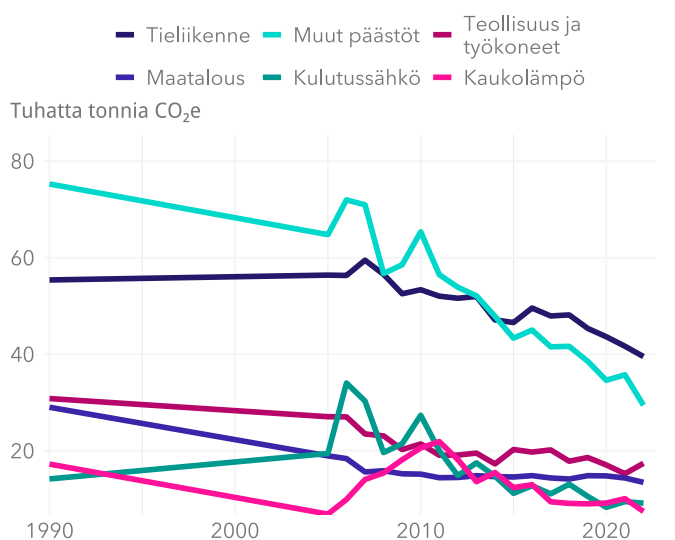
Lähde: Suomen ympäristökeskus. Päivitetty: 13.6.2024.

Kulutusperustaiset päästöt asukasta kohden 2015

Lähde: Suomen ympäristökeskus. Päivitetty: 29.1.2023.

Kokonaispäästöjen suurimpien sektoreiden kehitys 1990 - 2022

Lähde: Suomen ympäristökeskus. Päivitetty: 13.6.2024.

Tietosisällöt

VÄESTÖNKEHITYS

Ikärakenne. Indikaattori kuvaa viisivuotiskäryhmissä kunnan väestön ikärakennetta vuosina 2005, 2023, ja Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan vuonna 2040. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 30.9.2024.

Toimirakenne. Toimirakenne vertailee alueiden väestöä toiminnan mukaan. Väestö on jaettu työvoimaan ja työvoiman ulkopuolisiin: nämä kaksi ryhmää on jaettu taas tarkempiin toimintaa kuvaaviin ryhmiin.

Väestörakenne- ja ennuste. Väestörakenne ja ennuste kuvaa karkeissa ikäryhmissä lasten, työkäisten ja kahden eläkeikäisten ryhmien toteutunutta määrää vuosien 2005 - 2023 aikana ja ennustettua määrää vuosien 2024 - 2040 aikana Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan. Yhdessä ikäryhmät kuvaavat myös koko kunnan väkilukua ja väkiluvun kehitystä. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 30.9.2024.

Väestönmuutokset. Indikaattori kuvaa mistä kunnan väestönkehitys muodostuu vuositasolla vuosien 1990 - 2023 aikana, ja ennakkotietoja vuodelta 2024 Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan. Väestön muutokset koostuu luonnollisesta väestönlisäyksestä (syntyneet - kuolleet), kuntien välisestä nettomuutosta (kuntaan muuttaneet - kunnasta muuttaneet) sekä nettomaahanmuutosta (maahanmuuttajat - maastamuuttajat). Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 25.7.2024.

VÄESTÖENNUSTE

Perusura ikäryhmittäin. Indikaattori kuvaa MDI:n väestöennusteeseen pohjautuvaa väestön ikärakenteen kehitystä, jossa on laskettu väestökehityksen perusura vuoteen 2040 saakka. Tämän lisäksi on laadittu kolme vaihtoehtoista kehityspolkua: kansainvälistymisen skenaario, kaupungistumisen skenaario ja hajautumisen skenaario. Vuoden 2022 ennuste ja ennusteenlaskentamallit ovat päivitetty tuoreimmilla käytettävissä

olevilla tiedoilla ja näin huomioitu viimeisimmät muutokset väestönkehityksen dynamiikassa. Lue lisää ennusteen toteutuksesta ja olettamista osoitteesta: <https://www.mdi.fi/ennuste2040/>.

Perusura. MDI:n väestöennusteen perusuran mukainen kehitys, perustuen 2010-luvun kehitykseen.

Kansainvälistyvän Suomen skenaario. MDI:n kansainvälistyvän Suomen skenaario, jossa Suomen ulkomailta saamien muuttovoittojen odotetaan nousevan Ruotsin 2010-luvun keskitasolle (suhteessa väkilukuun) vuoteen 2040 mennessä. Muut oletamat vastaavat perusuraa.

Väestöennusteen skenaariot. MDI:n väestöennusteen kolmen skenaarion väestön muutosten erotus perusuraan nähden.

MUUTTOLIIKE JA ASUMINEN

Maan sisäinen nettomuutto. Indikaattori kuvaa ikäryhmittäin alueen maan sisäisen tulo- ja lähtömuuton erotusta vuositasolla. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 25.7.2024.

Nettomaahanmuutto. Indikaattori kuvaa ikäryhmittäin alueelle kohdistuvan maahanmuuton ja alueelta ulkomaille muuttaneiden (maastamuutto) erotusta vuositasolla. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 25.7.2024.

Myönnetty asuntojen rakennusluvut tuhatta asukasta kohden. Indikaattori kuvaa kunnassa asunnoille myönnettyjen rakennuslupien määrää kuukausitasolla suhteutettuna alueen väkilukuun tuhatta asukasta kohden. Suhteutus mahdollistaa eri alueiden vertailun. Tilastotiedot perustuvat kuntien rakennusvalvontaviranomaisten Digi- ja väestötietovirastolle toimittamiin ilmoituksiin rakennusluvanvaraisista rakennushankkeista ja rakennusvaiheista. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

Vanhojen osakeasuntojen neliöhinta. Indeksikuva kunnassa myytyjen vanhojen osakeasuntojen keskimääräistä neliöhintaa vuositasolla. Mukana on kaikki tiedossa olevat vanhojen asunto-osakkeiden kaupat. On huomionarvoista, että pienissä kunnissa satunnaisvaihtelun vaikutus voi olla vuositasolla suuri. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 3.5.2025.

TYÖLLISYYS

Työllisyysaste, 20–64 vuotiaat. Työllisyysaste kuvaa alueella asuvien työllisten 20–64-vuotiaiden osuutta suhteessa alueella asuvaan 20–64-vuotiaaseen väestöön.

Työttömien osuus työvoimasta. Työnhakija, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllistyy päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana. Työvoimaan luetaan kaikki henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat työllisiä tai työttömiä. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

Työllisyysrakenne. Työllisyysrakenne kuvaa kunnan väestön rakennetta työttömät, työlliset työvoiman ulkopuoliset jaolla. Työttömät ovat virallisesti työttömänä olevat henkilöt kunnassa, työllisiksi luetaan henkilöt, jotka ovat tarkasteluviikkona tehneet vähintään tunnin työtä, josta hän on saanut palkkaa tai tuloja. Työvoiman ulkopuoliset ovat kaikki muut henkilöt.

Työpaikkakehitys. Indikaattori kuvaa kunnassa työskentelevien henkilöiden lukumäärän kehitystä, mikä samalla kuvaa työpaikkojen määrää kunnassa. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

TYÖMARKKINAT

Avoimet työpaikat kuukauden lopussa. Työ- ja elinkeinoministeriön laatii työnvälitystilastosta saatavan tiedon avoimista työpaikoista, johon sisältyvät tiedot työnantajien työ- ja elinkeinotoimistoihin ilmoittamista avoimista työpaikoista. Avoimet työpaikat -indikaattori kertoo kuukauden lopussa avoimien työpaikkojen määrän. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

Työttömät työnhakijat. Indikaattori kuvaa kaikkia alueen työnhakijoita. Työnhakija, joka ei ole työsuhteessa eikä työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitetulla tavalla työllistyy päätoimisesti yritystoiminnassa tai omassa työssään ja joka ei ole työttömyysturvalain 2 luvussa tarkoitettu päätoiminen opiskelija. Työttömänä pidetään myös työsuhteessa olevaa, joka on kokonaan lomautettu tai jonka säännöllinen viikoittainen työskentelyaika on alle 4 tuntia. Päätoimisia koululaisia ja opiskelijoita ei lueta työttömiksi myöskään lomien aikana. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

Työttömyyden virta yli 12kk työttömyyteen. Indikaattori kuva tilastointikaudella 12 kuukauden työttömyyden ylittäneiden prosenttiosuutta kaikista 12 kuukautta aikaisemmin alkaneista työttömyysjaksoista. Vuoden tai pidempään työttömänä olleet luetaan pitkäaikaistyöttömiksi. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 23.7.2024.

Jämsän osuus kunnan osarahoittamasta työmarkkinatuesta. Indikaattori kuvaa kunnan euromääräistä osuutta työmarkkinatuesta. Työmarkkinatuella turvataan työtä hakevan toimeentuloa. Se on tarkoitettu työttömille, joka tulevat ensi kertaa työmarkkinoille tai jotka eivät ole olleet riittävän pitkään töissä eli ei täytä työssäoloehto- ja työttömille, joka ei voi enää saada perus- tai ansiopäivärahaa, koska niiden saamisen enimmäisaika on täyttynyt.

YRITYSTOIMINTA

Elinkeinorakenteen muutokset. Indikaattori kuvaa aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten nettomuutosta päätoimialojen mukaan. Tarkastelussa on yhteenlasketun summan

mukaan suurimpia muutoksia kokeneet päätoimialat sekä muiden päätoimialojen yhteenlaskettu summa. Tilasto perustuu Tilastokeskuksen yritysrekisteriin sekä rekisterin lähdeaineistoina käytettävien Verohallinnon rekisteröintitietoihin. Tilasto kattaa yritykset, jotka ovat liiketoiminnasta tai kiinteistön käyttöoikeuden luovutuksesta arvonlisäverovelvollisia tai toimivat työnantajina. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 12.7.2024.

Aloittaneita yrityksiä. Indikaattori kuvaa liukuvana 12 kuukauden keskiarvona kunnan aloittaneiden yritysten määrää suhteessa 1000 asukkaaseen. Suhteutus mahdollistaa väestöpohjaltaan erilaisten alueiden vertailun. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 12.7.2024.

Yritysten liikevaihdon kehitys. Indikaattori kuvaa vuositasolla yritysten liikevaihdon suhteellista kehitystä.

Avoimen sektorin työpaikat. Indikaattori kuvaa yksityisen sektorin työpaikkojen ja yrittäjien yhteenlaskettua määrää vuositasolla.

KOULUTUS- JA HYVINVOINTI

Väestö koulutusasteen mukaan. Indikaattori ilmaisee alueen väestön koulutusrakenteen henkilön korkeimman suoritettun tutkinnon mukaan. Indikaattorissa tutkinnot jakautuvat viiteen eri luokkaan; vain perusasteen, toisen asteen, alimman-, alemman ja ylemmän korkea-asteen suorittaneisiin.

Peruskoululaisten määrä. Peruskoululaisten määrä kuvaa kunnassa vuositasolla asuvien peruskoulun oppilaiden määrää. Vuodesta 2020 alkaen tiedot pohjautuvat opetushallinnon Koski-tietovarannon sekä Ahvenanmaan tilastoviraston ja Helsingin eurooppalaisen koulun tietoihin. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 4.4.2025.

Sairastavuusindeksi. THL:n sairastavuusindeksi kuvaa alueen väestön ikävakiointua sairastavuutta indeksinä, jossa koko maan keskitaso on aina 100. Mitä pienempi luku on, sitä terveempi väestö. Indeksissä on otettu

huomioon seitsemän eri sairausryhmää ja neljä eri painotusnäkökulmaa, joista sairauksien merkitystä arvioidaan. Aikasarjaa päivitetään vuosittain, mutta tiedot lasketaan takautuvasti kolmen peräkkäisen vuoden tietojen perusteella niin, että esim. vuoden 2022 tiedoissa on käytetty tietoja vuosilta 2020-2022.

Perustoimeentulon saajat ja saajien osuus väestöstä. Indikaattori kuvaa kuinka moni alueen asukas ja kuinka suuri osa asukkaista saa perustoimeentulotukea kuukausitasolla. Saajaksi tilastoidaan henkilö, jonka kotitaloudelle on tilastointijaksolla maksettu nollaa suurempi maksu. Saajien osuus väestöstä on laskettu Kelan väestötietojen perusteella. Kun saajien lukumäärä jää alle neljän, tietoja ei näytetä. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 8.8.2024.

HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN

Prosessi- ja tulosindikaattoreiden kehitys. Utvecklingen av processindikatorerna (15 st) samt resultatindikatorerna (6 st) som beskriver verksamheten.

Hyte-kerroin asukasta kohden. HYTE-kerroin (THL) on hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosa. HYTE-kerroin on kannustin, joka tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtiosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen.

Tulosindikaattorit. Tulosindikaattorit (6 kpl) mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä. Tulosindikaattorit on valittu näiden periaatteiden mukaan: kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa indikaattoreihin, eri ikäryhmät ovat edustettuina, jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen, mitataan tulosindikaattoreissa lähtökohtaisesti muutosta, tavoite on, että kunnat olisivat mahdollisimman paljon samalla viivalla ja niillä on mahdollisuus saada todettavia,

hyviä muutoksia näissä asioissa aikaan. Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus kuvaamaan tapahtunutta muutosta. Jos jonkin indikaattorin arvo on jo tavoitetilanteessa, saa kunta sen osalta maksimipisteet.

Prosessi-indikaattorit. Toimintaa kuvaavat prosessi-indikaattorit (15 kpl) mittaavat nykytilannetta. Niillä haetaan vastausta kysymykseen "Minkälaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on". Valitut indikaattorit mittaavat laajasti tekemisiä aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön tekemisiin. Tärkeää on myös työn pitkäjänteisyys ja suunnitelmallisuus. Indikaattorit liittyvät seuraaviin kokonaisuuksiin: 1) peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria); 2) Liikunta (5 yksittäistä indikaattoria); 3) Kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria); 4) Kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori).

ALUETALOUS

BKT asukasta kohden. Indikaattori kuvaa alueen kotimaisten tuotantoyksiköiden tuotantotoiminnan markkinahintaista lopputulosta asukasta kohden laskettuna. Kunnille käytetään arvona seutukuntatason tietoa. Seuraava ilmoitettu päivitysajankohta on 28.11.2024.

Verotulot asukasta kohden. Indikaattori kertoo yhteenlaskettujen kunnallisverojen, yhteisöverojen ja muiden verojen määrän asukasta kohden laskettuna vuositasolla.

Palkkasumma. Indikaattori kuvaa palkkasumman muutosta vuoden takaiseen nähdessä.

Keskiansiot. Keskiansiot lasketaan yhteenlasketuista ennakonpidätyksen alaisista ansiotuloista (palkkatulot, eläketulot, työttömyyskorvaukset ja muut veronalaiset sosiaalietuudet).

KUNTATALOUS: TULOSLASKELMA

Verorahoituksen kehitys. Kunnan verorahoitukseen luetaan kunnan verotulot ja valtion-

osuudet. Kunnan verotulot muodostuvat kunnallisverosta, yhteisöveron osuudesta ja kiinteistöverosta. Kunta päättää itsenäisesti tuloveroprosentistaan ja lain säätämässä rajoissa kiinteistöveron määrästä. Valtio päättää yhteisöveroprosentin ja tulouttaa osan yhteisöverosta kunnille.

Vakioitu verorahoitus. Indikaattori kertoo kehityksen koko maan keskimääräisillä veroprosenteilla.

Toimintakate. Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate vakioiduilla verotuloilla. Vuosikate osoittaa sen tulo- ja menojen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo- ja menojen riittävyttä. Perusoletus on, että tulo- ja menojen on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Vakiointi tarkoittaa verotulojen vakiointia koko maan keskimääräisillä veroprosenteilla.

KUNTATALOUS: TASE

Investoinnit. Bruttoinvestoinnit kuvaavat investointeihin suoraan käytetyn rahan määrää. Nettoinvestoinneissa investointimenoista on vähennetty rahoitusosuudet investointeihin. Nettoinvestoinnit ovat investointien omahankintamenojen ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotus.

Rahavarat. Rahoitusvarat ovat taloudellisia varoja, jotka koostuvat maksuvälineistä, rahoitussäästöistä sekä sellaisista taloudellisista varoista, jotka ovat luonteeltaan saamisten kaltaisia.

Emokunnan lainakanta. Kunnan tai kuntayhtymän lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta: vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) kunnan/kuntayhtymän taseesta.

Kumulatiivinen ali- / ylijäämä. Kertynyt yli-/alijäämä koostuu kuluneen tilikauden sekä edellisten tilikausien yli-/alijäämistä. Kertynyt ylijäämä lisää kuntatalouden liikkumavaraa.

KUNTATALOUS: KUNTOTESTI

Talousluvun sijoituksen kehitys. Indikaattori kuvaa tuloveroprosenteiksi muutettuna kunnan vuotuisen laskennallisen rahavirran suhteessa muihin kuntiin. Koostuu osatekijöistä: 1) Vuosikate tuloveroprosentteina, 2) Nettolainakanta 8 vuoden lyhennysaikataululla tuloveroprosentteina, 3) Kiinteistöveroprosenttien erotus keskimääräisiin veroprosentteihin - tuloveroprosentteina, 4) Tuloveroprosentin erotus maan keskitasoon sekä 5) Harkinnanvaraisen valtionosuuden vaikutus tuloveroprosentteina.

Eriyisen kuntajakoselvityksen kriteerit. Eriyisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos A) asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa tai B) kaikki seuraavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet säädetyt raja-arvot: 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia (nykyisin konsernin negatiivinen vuosikate); 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti; 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla; 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Talousluvun top 10. Indikaattori kuvaa maan talousluvun kymmenen kärjen.

Talousluvun osatekijät. Talousluku koostuu: 1) Vuosikate tuloveroprosentteina, 2) Nettolainakanta 8 vuoden lyhennysaikataululla tuloveroprosentteina, 3) Kiinteistöveroprosenttien erotus keskimääräisiin veroprosentteihin - tuloveroprosentteina, 4) Tuloveroprosentin erotus maan keskitasoon sekä 5) Harkinnanvaraisen valtionosuuden vaikutus tuloveroprosentteina.

PÄÄSTÖINDIKAATTORIT

Kokonaispäästöt asukasta kohden. Kuvaa koko kunnan alueella syntyneitä päästöjä, jotka on vertailun helpottamiseksi suhteutettu asukaslukuun. Laskentatapa on käyttöperusteinen ja perustuu Alas 1.3-malliin. Luku esitetään hiilidioksidiekvivalentteina, sisältäen hiilidioksidi-, metaani- ja typpioksidipäästöt sekä F-kaasut.

Kokonaispäästöjen suurimpien sektoreiden jakauma. Indikaattori kuvaa päästölähteiden jakaumaa sektoreittain perustuen ALas 1.3-malliin. Vertailussa käytetään alueen viittä suurinta päästölähdettä sekä muita päästöjä yhteensä. Laskennassa ei huomioida päästökauppaan kuuluvan teollisuuden päästöjä, eikä raskaan liikenteen läpiajoa.

Kulutusperustaiset päästöt asukasta kohden. Indikaattori kuvaa kunnassa kulutettujen hyödykkeiden tuotannosta aiheutuneita päästöjä tuotantoalueesta riippumatta. Mukana tarkastelussa ovat kotitalouksien asuminen, ruoka, liikkuminen, tavarat ja palvelut sekä kuntien hankinnat ja investoinnit ja yksityiset rakentamisen investoinnit. Perustuu ALasKulutus 1.0 -malliin.

Kokonaispäästöjen suurimpien sektoreiden kehitys. Indikaattori kuvaa päästölähteiden jakaumaa sektoreittain perustuen ALas 1.3-malliin. Vertailussa käytetään alueen viittä suurinta päästölähdettä sekä muita päästöjä yhteensä. Laskennassa ei huomioida päästökauppaan kuuluvan teollisuuden päästöjä, eikä raskaan liikenteen läpiajoa.

Meistä

MDI

Part of FCG.

MDI on aluekehittämisen konsulttitoimisto, joka on erikoistunut julkisen sektorin vuorovaikutteiseen kehittämiseen. Tuotamme julkishallinnolle monialaista tietoa päätöksenteon ja tiedolla johtamisen tueksi. Erityisalaamme ovat alueiden kehitykseen liittyvät analyysit ja tarkastelut, jotka perustuvat mm. tilasto-, paikkatieto-, rekisteri- ja kyselyaineistoihin. Palveluihimme kuuluvat myös strategiaprosessit, tutkimukset, selvitykset ja arvioinnit sekä työpajat ja intensiiviset kehittämisleirit. Tiimimme koostuu taustoiltaan monipuolisista työnsä omistautuneista asiantuntijoista. MDI on osa FCG Finland Consulting Group Oy:tä.

Robonomist rakentaa skaalautuvaa ohjelmistorobotiikkaa tietotyön automatisointiin. Robonomistin alustan robotit keräävät ja analysoivat datan ja tuottavat sen perusteella julkaisuvalmiita dokumentteja eri muodoissa. Robonomistin ohjelmistorobotteja voi soveltaa helposti eri käyttötarkoituksiin ja eri toimialoille.

Yhteystiedot:

MDI Seinäjoki
Keskuskatu 10 C 18, 2 krs.
Tarjouspyynnöt:
tommi.ranta@mdi.fi

Robonomist
Lapinlahdenkatu 16
00180 Helsinki
Tarjouspyynnöt:
juha@robonomist.com
otto@robonomist.com